

คู่ทุกข์

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ธรรมะช่วยคลายทุกข์”

กราบขอความเมตตาหลวงพ่อช่วยชี้แนะการใช้ธรรมะเพื่อลดความทุกข์ใจในการใช้ชีวิต
คู่ ขอความเมตตาหลวงพ่อชี้แนะแนวทางในการใช้ธรรมะสอนใจเพื่อไม่ให้ทุกข์ใจในปัญหาชีวิต
คู่

เนื่องจากลูกมีปัญหาว่า คู่ชีวิตไม่ได้ทำงานเป็นหลักแหล่ง และไม่ได้ช่วยเหลือลูกใน
การใช้หนี้สินต่างๆ เขามักจะใช้ชีวิตของเขาผ่านไปวันๆ และจินตนาการวาดฝันชีวิตโดยไม่ลงมือ
ทำสิ่งใดเป็นเหตุเพื่อให้ได้ชีวิตอย่างที่ฝัน

ทุกครั้งที่ลูกพูดเตือนกันก็มักจะมีเรื่องต้องทะเลาะกัน หลายครั้งที่ลูกเหนื่อยและไม่
อยากทำอะไรเลย เพราะมีความรู้สึกที่ว่า ทำไมลูกต้องรับผิดชอบทุกอย่างตัวคนเดียว ทำไมเขาไม่
ช่วยผ่อนเบาบ้าง แต่ก็พูดไม่ได้มาก เพราะจะทำให้ทะเลาะกันอีก

ลูกพยายามไม่คิดหรือหาสิ่งอื่นๆ มาทดแทน บางครั้งคิดได้ก็หายเสียใจ แต่เมื่อเจอ
เหตุการณ์ที่หนักๆ ที่ลูกต้องรับผิดชอบคนเดียวโดยเขาไม่ได้มีส่วนช่วย (หรือบางทีก็ยังมีมาเป็น
ภาระอีก) มันก็ทำให้ลูกทุกข์ใจขึ้นมาอีก

ลูกอยากทราบว่า พอละมีธรรมะข้อใดบ้างที่ลูกควรใช้ในการพิจารณาหรือเตือนสติ
ตัวเองเมื่อลูกต้องเจอปัญหาแบบนี้

ลูกทราบดีว่า คนเราไม่สามารถบังคับใครให้ทำในสิ่งที่เราอยากให้เขาทำได้ สิ่งที่ดีที่สุดคือการบังคับใจเราเอง ลูกจึงอยากรู้ว่าลูกควรจะยึดธรรมะข้อใดเพื่อเป็นน้ำหล่อเลี้ยงจิตใจให้ลูกได้คลายความทุกข์ได้ในทุกๆ ครั้งที่ต้องเจอกับสภาวะเช่นนี้ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : ถ้าจะให้ธรรมะข้อใด ธรรมะนะ “คู่ทุกข์คู่ยาก” ไง

คู่ทุกข์คู่ยาก คู่เวรคู่กรรม

คู่เวรคู่กรรมนี้สำคัญนะ ถ้ายังมีเวรมีกรรมต่อกันก็ยิ่งรักใคร่ผูกพันกันไป ถ้าวันไหนหมดเวรหมดกรรมก็ เฮ้อ! พอกันที หมดเวรหมดกรรมเสียที ถ้าหมดเวรหมดกรรม เห็นไหม แต่ถ้ายังมีเวรมีกรรมอยู่ มันมีเหตุมีผลให้คิดตลอดไป

คู่ทุกข์คู่ยาก คู่เวรคู่กรรม

ถ้าคู่กรรมนะ ตอนนี้อ้าพูดถึงธรรมะๆ นะ มันชัดเจนมาก มันชัดเจนมาก ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ การครองเรือนนี้แสนยาก การครองเรือนนะ มีทุกข์มาก มีสุขน้อย เปรียบเหมือนวิดทะเลทั้งทะเลได้ปลาตัวเดียว หาปลาตัวเดียวในทะเลนั้นนะ

ใครๆ ก็รู้ ใครๆ ก็ฟัง ใครๆ ก็ท่องจำมาทั้งนั้นนะ แต่มันก็มีชีวิตคู่ทั้งนั้นเลย มันอยู่แบบพรหมจรรย์ยาก เห็นไหม มันอยู่ไม่ได้หรอก โดยธรรมชาติไง โดยธรรมชาติเราเกิดเป็นมนุษย์ใช่ไหม เกิดเป็นมนุษย์ การใช้ชีวิตคู่เป็นเรื่องธรรมชาติไง

คูสิ เวลาสัตว์ที่มันจะสูญพันธุ์ ขึ้นทะเลเบียนจะสูญพันธุ์ ใ้อโฮ! เขาดูแลรักษานะ เราอยากจะไปเกิดเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์นะ คูสิ! เขาจะดูแลอย่างดีเลย ทะนุถนอมนะ สัตว์แพทย์ ๔-๕ คนคอยดูแลเลย เพราะอะไร เพราะมันใกล้สูญพันธุ์ ต้องให้มันขยายพันธุ์ ขยายพันธุ์เพื่อไม่ให้สูญพันธุ์

นี่ก็เหมือนกัน กามคุณ ๕ กามที่มีคุณ กามคุณ ๕ นะ รูป รส กลิ่น เสียง สิ่งที่เป็นกามคุณ ๕ กามคุณ ๕ เพราะอะไร เพราะมนุษย์จะได้ขยายพันธุ์กันต่อไป

ถ้าขยายพันธุ์ต่อไป โดยที่คนที่มีบุญมาเกิดใจ คนที่มีบุญมาเกิด เห็นใหม่ คู่ทุกข์คู่ยาก ใจ ได้ภรรยาที่ดี ได้สามีที่ดีใจ ได้สามีและภรรยาที่ดี ได้สามีภรรยาที่มีน้ำใจต่อกัน ได้สามีภรรยาที่ เข้าใจกัน ได้สามีภรรยาที่เป็นอภิชาติบุตร บุตรเป็นสัมาที่ดี ถ้าได้อย่างนั้นมา นี่บุญพาเกิดฯ

คนเกิดมาไม่ใช่มันจะมีแต่เวรแต่กรรมอย่างเดียว เวลาบุญพาเกิด บุญพาเกิดมันก็มี แต่เรา เกิดมา คนเราเกิดมาส่วนใหญ่แล้วครึ่งๆ กลางๆ บุญ ๕๐ กรรม ๕๐ ทั้งทุกข์ทั้งยาก สุขก็ได้ ทุกข์ก็มี ทุกข์ๆ ยากๆ ไปอย่างนั้นนะ นี่โดยธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้นใจ

กามคุณ ๕ นะ จะบอกว่าเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องที่ว่า “เวลาเป็นชาวพุทธแล้วต้องถือ พรหมจรรย์ ห้ามมีคู่ครอง”

มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ พอเป็นไปไม่ได้ก็มีศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ถ้าศีล ๕ คู่ครองของเรา ไม่ให้ผิดลูกผิดเมียของใคร คู่ครองของเราเป็นศีล ๕ ศีล ๘ ถือ พรหมจรรย์ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ฉะนั้น ไม่ผิดศีลอย่างนั้น

นี่พูดถึงว่า ถ้ากามคุณ ๕ กามที่มีคุณ ถ้ามันเกิดมา ถ้ามันเป็นบุญเป็นกุศลก็เรื่องหนึ่ง แต่ถ้ามันเป็นโทษ ชีวิตเราทุกข์ๆ ยากๆ ทั้งนั้นนะ ถ้าชีวิตมันทุกข์ๆ ยากๆ พอมันทุกข์มันยาก มัน ก็ต้องคู่ทุกข์คู่ยาก

ถ้าคู่ทุกข์คู่ยาก เอาธรรมะข้อไหนมาเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงหัวใจ

ถ้าเครื่องหล่อเลี้ยงหัวใจนะ ในหัวใจของเรา เรายังควบคุมไม่ได้เลย แล้วในหัวใจของ เขาละ แล้วหัวใจของเขา เวลาถูกศิษย์ลูกหาเวลาจะแต่งงานกัน มาหาเราใจ “หลงพอให้พร หลวงพอให้พร”

โอ้ย! ถ้าหลงพอให้พรแล้วชีวิตเองจะมีความสุขตลอดไปเลยหรือ ถ้าหลงพอให้พร...

ก็ต้องให้คิดถึงวันที่เราชอบกัน เราชักกัน นี่ใจ สามีภรรยาเองเลือกกันมา วันที่เองรักเอง ชอบพอกัน วันนั้นนะเป็นวันที่ไปฮันนีมูนดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ มันก็มีความสุขตอนฮันนีมูนเท่านั้น แหละ พอผ่านฮันนีมูนไปแล้วนะ ตอนนี่มีทุกข์ยากทั้งนั้นนะ ใช้นี้ใช้นี้ร้อยแปด

ให้นึกถึงวันอันนี้มู่น วันที่เริงรักกันนะ ให้นึกถึงวันนั้น วันอื่นเป็นของมาทีหลัง แล้วมันไม่ต้องทุกข์ต้องยากไฉน เพราะสสารมันยังเปลี่ยนแปลงเลย หัวใจของคนไม่เปลี่ยนแปลงหรือ หัวใจของคนมันเปลี่ยนแปลงตลอดไปนะ แล้วมันก็เปลี่ยนแปลงไปทางสูงหรือทางต่ำ

ถ้ามันเปลี่ยนแปลงไปทางสูง เราโชคดีมาก เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เปลี่ยนแปลงที่คุ้มครองดูแลเรา เปลี่ยนแปลงที่จะชักจูงให้ไปสิ่งที่ดี

ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางที่เลวนะ เออ! พระพุทธเจ้าบอกไว้เลย นี่กรรมของสัตว์ สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม มันกรรมของเราไง เวรกรรมของเราไง โทษใครไม่ได้ เราเลือกมาเอง เราเลือกมาเอง เราก็ว่ามันจะดีไฉน แต่โดยธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงทั้งนั้น มีการเปลี่ยนแปลงทั้งนั้น

ฉะนั้น กรรมนี้เวลาจะเอากรรมอะไรไฉน

คู่ทุกข์คู่ยาก คู่ทุกข์คู่ยากนะ ภาษาเรานะ ในนิทานอีสปไป เวลาสัตว์ที่มันโดนพวกเหยี่ยวมันดูตืดมึงมันกินเลือดอยู่นะ พวกสัตว์มาด้วยกันเห็น บอก “เฮ้ย! ทำไมเอ็งไม่ไล่มันไปวะ”

ไล่สัตว์ที่มันโดนเหยี่ยวมันดูตืดอยู่นะ บอก “ไม่ต้องไล่ ไม่ต้องไล่ ไม่ต้องไล่”

“ทำไมล่ะ”

“ถ้าไล่ฝูงนี้ไป ฝูงใหม่มามันดูตืดหนักกว่านี้”

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน คู่ทุกข์คู่ยากที่มันทุกข์มันยากเวลาถึงที่สุดแล้วเราจะเลิกเราต่อกันไป ไปหาใหม่ เจอหนักกว่านี้อีก เจอหนักกว่านี้

เพราะมันคิดไปเรื่อยไป คนนี้ไม่ดีๆ ไม่ดีเพราะอะไร ไม่ดีเพราะอยู่ด้วยกันมันเห็นไง ไอ้คนนอกไม่เคยรู้จักเขา ไม่รู้หัวนอนปลายตีน คนนั้นดีคนนี้ดีไฉน เวลาได้มานะ ไอ้เหยี่ยวดูตืด ไอ้เหยี่ยวฝูงนี้มันดูตืดอยู่นะ ไอ้โฮ! มันเจ็บนะ แต่มันก็กินไปครึ่งกระเพาะแล้วนะ มันจะอึดอยู่แล้ว แต่ถ้าฝูงใหม่มันดูตืดหนักกว่านี้

นี่ก็เหมือนกัน เปลี่ยนคนนี่ไปเอาคนนั้น เปลี่ยนคนนั้นไปเอาคนนี้...เออ! มึงเปลี่ยนเหลือบฝูงหนึ่ง มึงจะไปเจอเหลือบอีกฝูงหนึ่ง มึงเจอไปเรื่อยแหละ แล้วมึงจะได้รู้จักว่าโลกความเป็นจริงเป็นอย่างไร

นี่พูดถึงเขาพูดเอง แฟนเขาอยู่ในความเพ้อฝัน คิดมีแต่จินตนาการไป วาดฝันไปในชีวิต แต่ไม่ได้ทำความฝันให้เป็นความจริง เวลาให้เขาทำจริงๆ ขึ้นมาก็มีปัญหา

นี่มันเป็นวาสนานะ เวลากับเรา เขาทำอย่างนี้ เวลาถ้าเขาไปมีกิ๊กนะ ไอ้โฮ! เขาขยันกว่านี้เยอะเลย เขาทำดีเลย เวลาจะทำให้คนเห็นคุณงามความดีมันทำได้ทั้งนั้นนะ แต่เวลามันต้องการให้ใครเห็นคุณงามความดีมัน มันไม่ทำอะไรเลย

ปัญหานี้มันเป็นปัญหาครอบครัว แล้วปัญหาครอบครัวมันต้องไปถามศิราณี ไม่ใช่มาถามพระ เพราะพระไม่มีครอบครัว ปัญหาครอบครัวแล้วมาถามพระ แต่พระตอบเรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องกรรมของสัตว์ๆ ถ้ากรรมของสัตว์

พระ ถ้าแสดงธรรมต้องแสดงธรรมให้เป็นความสมานสามัคคี ให้การให้อภัย ไม่ใช่แสดงธรรมให้แตกแยก แต่เวลาแสดงธรรมนะ แสดงธรรมเรื่องกิเลสกับธรรมๆ

ไอ้กิเลสในใจเรานั้นเลวร้าย ต้องทำลายมันๆ ไม่ใช่ให้ใครแตกแยก ให้กิเลสต่างหากแตกออกไปจากหัวใจของเรา ให้กิเลสของเรานั้นโดนสังฆกรรมทำลายกิเลสในใจของเรา แต่เวลาแสดงนะ บุคลาธิษฐาน ธรรมาธิษฐาน นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่แสดงธรรมๆ แสดงธรรมเพื่อความสามัคคี เพื่อความสมานฉันท์ เพื่อการให้อภัยต่อกัน

แต่เรื่องชีวิตคู่ ชีวิตในครอบครัวมันเป็นปัญหาชีวิต มันเป็นปัญหาชีวิตนะ เราต้องมีสติปัญญาใคร่ครวญ ใคร่ครวญของเรา ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เพราะว่าผู้ถามเขียนมาเองเลยนะ วันไหนถ้ามีธรรมะในหัวใจของเรานะ วันนั้นไม่ค่อยทุกข์มาก วันไหนถ้ามันมีแต่ฟืนแต่ไฟที่แผดเผาแล้วคิดเรื่องนี้ขึ้นมา ทุกข์สองเท่า นี่ไง ธรรมะมันช่วยบรรเทาได้ อย่างอื่นไม่มีหรอก ชีวิตเป็นอย่างนี้

ถ้าเป็นโบราณนะ เขาบอกว่า “ไฟในไม่ให้เอาออก ไฟนอกไม่ให้เอาเข้า” แล้วเวลาเป็นคดี เรื่องการครองเรือนไง “คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า”

คนในอยากออก พอมันไปเจอปัญหาแล้วมันรู้ปัญหา มันอยากออก ใ้คนที่ยังไม่มีคู่ล่ะ แหม! อยากเข้าๆ คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า

ไฟในอย่าเอาไปพูดข้างนอก ไฟข้างนอกอย่าเอาเข้ามาข้างใน

นี่ไง ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎก เรื่องของนางวิสาขาไง ที่ พ่อสังไว้ไง “ไฟในอย่าเอาออก ไฟนอกอย่าเอาเข้า” แล้วเวลาไปพูดอย่างนี้บ๊อบ ทางครอบครัว เขาบอกว่าอย่างนี้เท่ากับไปทำลายครอบครัวเขา มันเหมือนกับมีสิ่งที่ไม่ดีที่เหมือนมันไม่บริสุทธิ์ใจ

นางวิสาขาให้เอาพราหมณ์มา ๘ คนมาพูด ไฟใน หมายความว่า เรื่องภายใน ครอบครัวอย่าเอาไปพูดข้างนอก เรื่องข้างนอกก็อย่าเอามากกระตุ้นให้ครอบครัวเรามีปัญหา เออ! อย่างนั้นนะเขาถึงเรียกนางวิสาขาเป็นแม่เลยไง พราหมณ์นะ

ไฟในไม่ให้เอาออก ไฟนอกไม่ให้เอาเข้า

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตคู่ของเรา เราจะดีโพลดีพาย ไฟใน ไฟในบ้านเรา ไฟในคู่ครองของเรา ไฟในบ้านเรือนของเรา โบราณเขาให้มีความซันติ ให้มีความอดทน

ไฟนอก ไฟนอกคือครอบครัวที่เขาดีกว่า เราไม่รู้จริงหรอก เขาดีที่เราเห็นไง ในบ้านเขาก็เหมือนที่เราเป็นนี่แหละ แต่เวลาในทุกข์ของเรามันทุกข์เผลอเรามาก แต่คนอื่นเราเห็นว่ามีแต่ความสุขไปหมดแหละ แล้วคนอื่นที่คิดว่าจะมีความสุข

ไฟใน ไฟนอกไง ถ้าไฟใน ไฟในก็ไฟในบ้านเรา เราแก้ไขของเราด้วยสุดความสามารถของเรา

ทุกคนนะนะ ในชีวิตคู่ เราก็ต้องให้อภัยต่อกัน ต้องดูแลกัน มันทิ้งๆ ขว้างๆ ไม่ได้หรอก ถ้าทิ้งๆ ขว้างๆ ไม่ได้ มันเป็นเรื่องของเรา เราก็ต้องแก้ไขของเราจนสุดความสามารถของเรา เราต้องแก้ไข

ไม่ใช่ว่าเหมือนกับว่า โอ้ย! อะไรก็ได้ นี่ไง บอกว่า ศาสนาพุทธเป็นลัทธิแห่งการยอม
จำนน เชื้อกรรมๆ อะไรก็ต้องยอมรับหมด...ไม่ใช่

**มันมีสติมีปัญญาเข้าใจเท่าทันสิ่งนี้ แล้วถ้าเข้าใจเท่าทันสิ่งนี้แล้ว ความทุกข์
ความยากในใจมันเบาบางลงไง มันเบาบางลง**

แล้วเราจะไปแก้เอาแต่วัตถุไง อ้าว! คนนี้ไม่ชอบ เอาคนใหม่ คนใหม่ฉันไม่ชอบ เหลือบ
ดูงี้กับเหลือบดูงั้นนี่ไง แล้วก็เจอเหลือบดูงั้นต่อไปไง ไม่มีวันจบหรอก มันจบ มันจบที่นี้ จบที่ใน
ใจของเรา

นี่พูดถึงว่า เอาธรรมะข้อใดเป็นที่พึ่งพาอาศัย

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่เราถนัดใช้ เราฉลาดใช้ ใช้กับชีวิต
ของเรา อย่าให้มันทุกข์มันยากจนเกินไป แล้วชีวิตนี้ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง

โอ้โฮ! มีสามีแล้วอยากจะได้เทวดาเลย ทำอะไรทุกอย่างถูกใจไปหมดเลย

คน คนมันก็มีผิดใจไปบ้าง จะบอกว่าเขาดีหรือเขาชั่วมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ใจเรา เรา
แก้ไขที่นี้ แล้วแก้ไขของเรา มันพัฒนาขึ้น แล้วถ้ามันดีขึ้นมันพัฒนาขึ้น มันก็เป็นประโยชน์กับเรา
ไง

ไฟในไม่ให้เอาออก ไฟนอกไม่ให้เอาเข้า แล้วครอบครัวอื่นก็เป็นเหมือนครอบครัวของเรา
เรา ไม่ใช่จะไปมองครอบครัวอื่นเขาดีงาม เขาประสบความสำเร็จไปหมด มีแต่เราที่ทุกข์อยู่คนเดียว
เดียว ทุกข์อยู่คนเดียวไง แต่ถ้าเราผ่อนคลายเป็นเรื่องนี้นะ เหมือนกันทั้งนั้นนะ เหมือนกันทั้งนั้น เรา
พัฒนาของเราให้มันดีขึ้นได้ แล้วเราก็ทำของเรา

มันมีอยู่อันหนึ่งที่น่าเห็นใจนะ บอกว่า “ไม่ช่วยแล้วยังเป็นภาระเราอีก”

แหม! อันนี้ก็น่าคิดนะ แต่มันก็เป็นการพูดคุยกันไง ในปัจจุบันนี้เขาบอก ต้องการเจรจา
อย่าใช้ความรุนแรง การเจรจาท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จ การเจรจาท่านั้น

แล้วถึงที่สุดถ้าเจอมาแล้วมันเป็นกรรมของสัตว์ มันไม่ได้ เราก็ทำใจของเรา ทำใจของเรา รักษาชีวิตของเรา รักษาความเป็นอยู่ของเราให้มันดีขึ้น มันก็จะจบของมันไปไง นี่พูดถึงชีวิตคู่ จบ

ถาม : เรื่อง “พระธรรมบริสุทธิ บริสุทธิโดยสิ้นเชิง”

กราบเรียนหลวงพ่อกะผมมีคำถามเรื่องพระธรรมตามที่พระพุทธเจ้าตรัสว่าไม่ให้แต่งเติม ไม่ให้ตัดทอนพระธรรมของท่าน แคะให้สาวกเป็นผู้ถ่ายทอดพระธรรมของท่าน เหมือนกับบีบคั้นของท่านไปถ่ายทอด ห้ามแต่งใหม่หรือตัดทอน เหมือนกลองอานกะ (ถ้าซื้อผิดชอภัยหลวงพ่อด้วยครับ) ที่ถูกตีจนชำรุด แต่โดนใช้เนื้อไม้ใหม่มาเสริม สุดท้ายเนื้อกลองเก่าจะหมดไปเหมือนพระธรรมของพระพุทธเจ้า

ตามพระสูตรนี้ผมศึกษาพระไตรปิฎก ผมจะต้องไม่ศึกษาอรรถกถาในพระไตรปิฎกซึ่งเป็นคำแต่งเพิ่ม ผมมีความถูกต้องไหมครับ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ใจเรื่องที่ว่ากลอง กลองที่ว่าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เป็นพุทธพาณิชย์ แล้วพุทธพาณิชย์เป็นพุทธพาณิชย์ แล้วถ้าเป็นสาวกพาณิชย์ มันก็เหมือนกับไม้ เวลากลองมันชำรุดเสียหายแล้วเอาไม้มาซ่อมมาแซม มันจะเป็นสาวกพาณิชย์ สาวกพาณิชย์ไปจนพุทธพาณิชย์จะไม่เหลือหลง นี่เป็นการกล่าวอ้างๆ

แต่เวลาในธรรมะของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็เทศนาว่าการอย่างนี้เหมือนกัน เทศนาอย่างนี้เหมือนกันว่า ถ้าเป็นพุทธพาณิชย์เป็นสังฆธรรม สังฆธรรมมันเป็นสังฆธรรมอันเดียวกัน

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านมีดวงตาเห็นธรรม ใจของท่านตรัสรู้ธรรม มันก็เป็นธรรมที่ว่า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมเป็นพุทธพาณิชย์ เวลาสาวกสาวกที่เป็นธรรมๆ เป็นสาวกพาณิชย์ แต่สาวกพาณิชย์มันก็เป็นเรื่องอริยสัจ เป็นเรื่องสัจจะ เป็นเรื่องความจริงเหมือนกัน มันเป็นเรื่องกลองที่มีคุณภาพ กลองที่ดีแล้วมีเสียงดังเหมือนกัน มันไม่ใช่กลองจัญไร

กลองจัญไรมันไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ มันปฏิบัติของมันไม่เป็น แล้วมันไม่ต้องมีคนตีมันก็
ตัวเอง บังๆ บังๆ ชู้ย! คนวิงหนีหมดเลย

แต่ถ้าเป็นกลองที่มีคุณภาพ กลองที่เป็นความจริง ต้องมีคนตี คนตีกลองแล้วกลองดังขึ้น
ชู้ย! กลองนี้สุดยอด แต่กลองที่ไม่มีคนตีแล้วเสือกดังนะสิ

นี่ไง ที่ว่ามันเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลูกศิษย์ต้องถ่ายทอดโดย
ก็อบปี่อย่างนี้

ภาษามันก็เข้ากันไม่ได้แล้ว ภาษาไทย ภาษาวิบัติ มันยังเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน แต่นี้ก็
เหมือนกัน แต่เอาสัจจะเอาความจริงอันนั้น

ฉะนั้น เขาบอกว่า ถ้าเขาเรียนพระไตรปิฎกแล้วเขาไม่ต้องเรียนอรรถกถา

ถ้าเข้าใจอย่างนี้ นี่ความเข้าใจอย่างนี้ เขาเรียกเถรตรง เถรสองบาทร ถ้าเถรสองบาทร
แล้วปฏิบัติไม่เป็น ปฏิบัติไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลามาบวชมาประพฤติปฏิบัติ
หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็ปรารภนาให้ถึงพระนิพพานๆ ทั้งนั้นนะ แต่เวลาท่านสอนนะ ท่าน
สอนให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนพุทโธทั้งนั้นนะ ท่านสอนหายใจเข้านี้พุท หายใจออก
นี่โธ แล้วเขาบอกว่า “อ้าว! ไม่ได้มาเรียนพุทโธ จะเรียนนิพพาน”

การศึกษาการเล่าเรียนมันก็ต้องมีการพัฒนาขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วการ
พัฒนานี้การพัฒนาจากครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมชาติ ถ้าเป็นธรรม เห็นไหม คนอยากได้กลองก็
ต้องไปตัดต้นไม้ ต้องเอาไม้มาตากแห้ง เอาไม้ขึ้นมาเป็นตัวกลอง

ไม่ใช่วกก็อบปี่เลย ต้องถ่ายทอด นี่เป็นกลองของพระพุทธเจ้าเลยก็ต้องมาเป็นอย่างนั้นเลย
มันไม่มีอยู่ในโลกหรอก

เพราะว่าเวลาฟังธรรม ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังแล้วมันต้องใช้สติใช้ปัญญา ใช้สติปัญญาขึ้นมาแล้ว เวลาใช้สติปัญญา ปัญญาโดยธรรมๆ ไม่ใช่ปัญญาโดยกิเลสใจ

ปัญญาโดยกิเลส ดุสิ อย่างเทวทัตอย่างนี้ ทำอะไรก็ไม่เป็น แต่ต้องการปกครองสงฆ์ นี้ก็เหมือนกัน เรามีพระบอก “พุทธพจน์ พุทธภาสิต อย่าฟังสาวกภาสิต”

ตัวเองทำนะสาวกทั้งนั้นนะ ว่าแต่เขานะ นิวเวลาชี้ว่าเขา ชี้ไปเลยนะ อีกลี้นิวที่ชี้เข้ามาหาตัวของมัน มันไม่ได้ดูเลยนะ เฮ้ย! กูบอกเขาห้ามทำ แล้วกูทำหรือเปล่านั้น “กลองนี้เป็นกลองของพระพุทธเจ้า พุทธภาสิต สาวกภาสิตอย่าไปฟังนะ”

แล้วมันก็พิมพ์พุทธภาสิตเอาไว้ ๒-๓ เล่ม แล้วเวลามันอธิบายหรือทำกิจกรรมนะ พุทธภาสิตหรือนะ พุทธภาสิตทำอย่างนั้นหรือ ชี้เขาไปเลยนะนิวหนึ่ง อีกลี้นิวนะฉันทำแบบพระพุทธเจ้าหมดเลย

เอ็งเกิดทันหรือ พระพุทธเจ้าทำอย่างนั้นหรือ พระพุทธเจ้าไม่มีรณะเว้ย พระพุทธเจ้าไม่ให้ถอยเบนช้นนะเว้ย พระพุทธเจ้าไม่ให้ถอยบีเอ็ม ไม่มี “พุทธพจน์” แหม! บีเอ็ม เบนช้อย่างนี้ มีเฮลิคอปเตอร์ด้วย มีเครื่องบินเจ็ตอีกต่างหาก พุทธพจน์เลย

ว่าแต่เขา ว่าแต่คนอื่น พฤติกรรมไม่ได้คิดเลย

นี่ก็เหมือนกัน “ผมเข้าใจอย่างนี้ถูกหรือเปล่า”

เอ็งก็เกิดมาเป็นพระพุทธเจ้าเลยก็จบใจ คลอดจากท้องแม่มาเป็นพระพุทธเจ้า ผัวะ! มันมีอยู่จริงหรือเปล่า พอคลอดออกมาจากท้องแม่ก็เป็นพระอรหันต์เลย ออกมาเป็นพระอรหันต์เลย...มันไม่มี ไม่มีหรอก

มันต้องมีการฝึกฝน มีการฝึกหัด มีการตัดแปลง มีการกระทำให้มันเป็นความจริงขึ้นไป ถ้ามีการฝึกหัด มีการตัดแปลงขึ้นไป

เราศึกษามาเป็นภาคปริยัติ ศึกษามานี้สุดมยปัญญา จะมีปัญญามากน้อยแค่ไหนนั้น ก็เป็นปัญญาการศึกษา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า **ศึกษามาให้ประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัตินี้แหละจะเป็นการพิสูจน์ กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น**

มีสติก็คิดว่าสติมันควบคุมเราได้หรือไม่ ถ้าเป็นสมาธิ สมาธิมันจริงหรือไม่จริง นี่พิสูจน์ได้ ถ้าเป็นปัญญาขึ้นมา ปัญญาอะไร คอมพิวเตอร์ดีกว่ามึงอีก

คอมพิวเตอร์นะ คูสิ ในทางวิทยาศาสตร์เดี๋ยวนี้เขาใช้ปัญญาประดิษฐ์พิสูจน์ทั้งนั้นนะ นี่คอมพิวเตอร์ แล้วจบแล้วมันได้อะไร จบแล้วก็เก็บไว้ในเว็บไซต์มันนั่นแหละ

แต่ถ้าเป็นคน มันทุกซ์มันยาก เป็นคน มันรู้จัก เป็นคนนี่ สิ่งมีชีวิต พิสูจน์กันที่นี้ นี่เวลาปฏิบัติ กาลามสูตร จริงหรือไม่จริง ตอแหลหรือเปล่า ถ้ามันตอแหล มันตอแหลมันหลอกโกหกตัวเอง ถ้าคนเรามูสา ลงได้โกหกแล้วนะ ไม่ทำความชั่วอย่างอื่นไม่มี คนโกหกตอแหลทำได้ทุกอย่างทั้งนั้น มันทำได้ทั้งนั้น

ฉะนั้น เวลากลอง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสะอาดบริสุทธิ์ก็สะอาดบริสุทธิ์สุดยอด พระธรรม พระธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมอยู่

แต่เราเกิดมาเราพยายามจะประพฤติปฏิบัติ พยายามจะเข้าไปสู่ความสะอาดบริสุทธิ์นั้น แต่เวลาจะเข้าสู่ความสะอาดบริสุทธิ์นั้นมันต้องทุ้มเท การทุ้มเทมากน้อยแค่ไหน

เวลาทุ้มเทขึ้นมาก็ “อู้ฮู! อัดตกิลมถานุโยค” นี่อ่างกลองแล้ว อ่างธรรมะของพระพุทธเจ้า มาทำลายความเพียรของตนเลย “พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำอัดตกิลมถานุโยค พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำ ความลำบากเปล่า พระพุทธเจ้าไม่ให้มีความทุกข์ พระพุทธเจ้าจะให้ เป็นพระอรหันต์เลย”...มึงเอาที่ไหนล่ะ

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านทำของท่านมาแล้วนะ โอ้โฮ! ท่านสอนเป็นชั้นๆ
เลย หลวงปู่ฉันสอนเป็นชั้นๆ เลย ทำมาแล้ว อย่างเช่นหลวงตาไปอยู่กับท่าน เวลาติดสมาธิ ๕
ปี เวลาท่านพยายามดึงออกมานี้

คนถ้าไม่มีอำนาจวาสนาจะไปแก้ไขคนที่มีอำนาจวาสนาได้อย่างไร คนที่มีอำนาจ
วาสนา อำนาจวาสนา หลวงตาก็พิสูจน์กันมาด้วยการประพฤติปฏิบัติของท่านถึงที่สุดแห่งทุกซ์
พิสูจน์ในการที่ว่าท่านกอบกู้ชาติได้ พฤติกรรมที่การกระทำนั้นคนมีวาสนาหรือไม่

คนที่มีวาสนา คุณสิ ช้างในป่า ช้างโดยทั่วไป ช้างป่าเต็มเลย ตอนนี้นำไปกินพืชไร่ชาวบ้าน
หมดเลย แต่ถ้าเขาไปเจอช้างเผือกเข้าตัวหนึ่งนะ ช้างเผือกตัวนี้จะมีคุณค่ามากเลย

นี่เหมือนกัน ในวงการพระที่ปฏิบัติ พระองค์หนึ่งที่ทำเป็นประโยชน์กับสังคม ประโยชน์
กับโลก มีแต่ต่อแหล มีแต่กว่านเอามาสะสมไว้คนเดียว มีแต่กว่านมาเพื่อประโยชน์กับตน
เท่านั้นนะ ไม่มีประโยชน์กับสังคมเลย ไม่มีประโยชน์กับนักปฏิบัติทั้งสิ้น ไม่เป็นการปฏิบัติเป็น
แบบอย่าง

แล้วอ้างเลย “ธรรมะตามที่พระพุทธเจ้าตรัสมา ไม่ให้แต่งเพิ่ม ไม่ให้ตัดทอน พระธรรมแค่
สาวกเป็นผู้ถ่ายทอด พระธรรมของท่านเหมือนก๊อปปี้เลย” เขาว่านะ “ห้ามแต่งเติม ห้ามเพิ่ม”

ไอ้ตัดทอนเพิ่มเติม พระอยู่ด้วยกันจะรู้ เวลาตัดทอนเพิ่มเติม เวลายกบาลี่ง ยกบาลี่แล้ว
ขยายความ บาลี่ก็ต้องเป็นบาลี่ ห้ามเพิ่ม ห้ามตัดทอน แล้วถ้ามันจะเป็นอาบัตินะ เพิ่ม กล่าวต่อ
พุทธพจน์

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่อย่างนี้ แล้วเราก็กล่าวต่อว่าเราฉลาด
เรามีปัญญาขึ้น มีพระตั้งเป็นคณะขึ้นมาสวด สวดคือบอกว่าให้ถอนความเห็นผิดถึง ๓ หน ถ้า
ครั้งที่ ๓ จบลงโดยการสวดนะ ถ้าพระองค์นั้นยังไม่เปลี่ยนทิฏฐิ เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

คือเพิ่มเติมหรือตัดทอน มันมีวินัยบังคับไว้เลย ถ้ากล่าวต่อพุทธพจน์ กล่าวต่อ เห็นใหม่ กล่าวต่อ หมายความว่า สิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่ได้พูดอย่างนั้น แล้วเราพูดว่าพระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้น แล้วให้สงฆ์ตรวจสอบกัน อยู่ในพระไตรปิฎกแล้วมันเพิ่มมา ให้สวด ๓ วัน

ให้สวดคือว่าให้แสดงว่าเองมีความเห็นผิด ให้เปลี่ยนความคิดเห็นนี้ใหม่ ถ้าถึงครั้งที่ ๓ ไม่ยอมเปลี่ยนความคิดเห็นนี้ เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ชัดๆ

ในพระไตรปิฎกนะ ในวินัยเขามีการตรวจสอบกันอยู่แล้ว แต่ที่บอกว่า ห้ามกล่าวต่อ ห้ามเพิ่มเติม แต่มันมีพระที่บอกว่า “ห้ามกล่าวต่อ ห้ามเพิ่มเติมนะ นี่พุทธภาษิตเลย”

ไปดูพฤติกรรมสิ ไปดูการกระทำสิ พุทธภาษิตทำอย่างนั้นหรือ พุทธภาษิตมีรัตนเบญจศกสามคัน บีเอ็มห้าคันสิบคัน เป็นอย่างนั้นหรือ นี่พุทธภาษิตนะ อู๊ย! ถ้าเป็นสาวกภาษิตมันจะมีร้อย คันนู่นนะ

เวลากล่าวอ้าง กล่าวอ้างธรรมวินัย กล่าวอ้างถึงธรรมวินัย ถึงคุณงามความดี แต่พฤติกรรม เขาดูที่พฤติกรรมดีหรือชั่ว ถ้าดีหรือชั่วมันอยู่ที่นั่น

นี่พูดถึงคำถามไง คำถามนี้เราตีความว่าเขาเขียนมาถามແຍ່ແຍ່ๆ เราถึงบอกว่า นี่ว่าหนึ่งชี้ว่าคนอื่น สี่นิ้วชี้เข้ามาที่ตัวไม่ได้ดู ถ้าดูนะ เราค่อยฝึกหัดของเรา

ฉะนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดทั้งนั้นนะ พระพุทธเจ้ากราบธรรมๆ พวกเราจะมาประพฤติปฏิบัติกัน เราก็จะปฏิบัติเพื่อเป็นสัจจะความจริง แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมามันต้องเป็นความจริง

เพราะในวงกรรมฐาน ผู้รู้มี ผู้รู้คือผู้รู้จริง ผู้รู้จริงมีนะ ผู้รู้จริง แค่พูดเขาฟังรู้หมดแหละ เพียงแต่ด้วยคุณธรรมของท่าน หลวงตาท่านไปที่ไหนแล้วฟังใครเทศน์นะ ท่านยิ้มๆ ท่านไม่พูดหรอก ท่านเก็บไว้ในใจ ใ้คนโง่อดฉลาดพูดได้ คนโง่มันพูด โธ่เอ๊ย! ความผิดมันมีอยู่เต็มไปหมด จบ

ถาม : เรื่อง “สัมมาอาชีวะ”

สวัสดิ์ศรีครับหลวงพ่อกับ ผมประกอบอาชีพคนขายลอตเตอรี่ครับ อยากถามหลวงพ่อกับ คนขายลอตเตอรี่ผิดศีลไหมครับ เป็นสัมมาอาชีพไหมครับ คนซื้อคนเล่นลอตเตอรี่บาปไหมครับ

ตอบ : ใช้นี่นะ มันต้องไปเรียนนักธรรมตรี ที่นักธรรมวันอาทิตย์นะ ใช้นี่มันเป็นตำราขนวนโกวาทสอนหมดแล้ว มิตรแท้ มิตรเทียม คนเทียมมิตร ทิศ บริหารทิศ สัมมาอาชีพะ แค่ว่าเครื่องดักสัตว์ เครื่องฆ่าสัตว์ คำอาวูห ผิดหมด พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำทั้งนั้นนะ

พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำ หมายความว่า สัมมาอาชีพ อาชีพที่ไม่เบียดเบียนกัน อาชีพที่ไม่ทำลายชีวิตของคนอื่น นั่นเป็นสัมมาอาชีพ ในพระไตรปิฎกนะ ชาวนา ชาวนาชาวไร่สัมมาอาชีพแล้วมาก็มาเป็นพ่อค้าค่านวณ นี้อยู่ในพระไตรปิฎกหมดนะ

จะนั้นบอกว่า “ผมขายลอตเตอรี่ครับ ผิดศีลหรือไม่”

มันเข้าศีล ๕ มันผิดแล้ว เล่นการพนัน สุราเมรัย ผิดหมด คำว่า “ผิดๆ” คำลอตเตอรี่มันผิดศีลอยู่แล้ว

“แล้วเป็นสัมมาอาชีพะหรือไม่”

ไม่เป็นสัมมาอาชีพะเด็ดขาด

“แล้วคนซื้อลอตเตอรี่ผิดหรือไม่”

คนเล่นการพนัน คนเล่นการพนันผิดหรือไม่ คนเล่นการพนันนะ ไฟไหม้นะ ไฟไหม้หมดเนื้อหมดตัวเลย แล้วคนเล่นการพนันมันขายหมดเหมือนกัน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ว่าผิดศีล ๕

แต่ในโลกนี้ไง คนเราต้องมีงานทำ คนเรามันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ที่นี้คนเราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย อาชีพ ทุกคนต้องมีอาชีพ ทุกคนต้องมีหน้าที่การงาน เราก็ต้องแสวงหาอาชีพของเรา ถ้าแสวงหาอาชีพของเรา นี่ก็เป็นอาชีพอาชีพหนึ่ง ถ้าเป็นอาชีพอาชีพหนึ่ง เราถาม มันทำแล้วมันเลี้ยงชีพได้ไหม ได้ ในเมื่อเราเป็นอาชีพนี้ เราไม่มีอาชีพอื่น เราทำอย่างนี้ ทำ เราก็ทำของเรา

จะบอกว่า “ผมทำอาชีพนี้แล้วจะผิดศีลหรือไม่”

ถ้าเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อก็บอกว่าจะไม่ผิดศีล ถ้าเป็นลูกศิษย์คนอื่นก็ต้องผิด เออ! พวกมึง พวกกูแล้ว

มันไม่มี มันไม่ได้ผิดศีลว่าเป็นพวกใคร มันผิดศีลตั้งแต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนมา ๒,๐๐๐ กว่าปี ศีล ๕

การขายลอตเตอรี่ เราก็เป็นการขายอย่างหนึ่งใช่ไหม ถ้ามันผิดไหม

เราไม่ได้ไปลักไม่ได้ขโมยใครมา เราก็ไปซื้อมา เราต้องไปซื้อสลากมา แล้วเราก็มาขาย สลากเพิ่มเติม บวกกับราคากำไรของเรา เป็นอาชีพใหม่ เป็น

“แล้วมันเป็นการพนันไหม มันไม่ได้เป็นการพนันใช่ไหม มันไม่ได้เป็นการออกเบอร์ใช่ไหม”

มันเป็นการพนัน มันเป็นการพนัน เราก็มีอาชีพนี้ไง มันก็ผิดศีลไง มันก็ไม่สะอาดบริสุทธิ์ไง

“มันเป็นมิจฉาหรือไม่ มันผิดหรือไม่”

มันผิดศีล ว่าอย่างนั้นเลย

ที่นี้มันผิดศีล มันผิดศีล แล้วเวลาคน มันมีหลายๆ ครอบครัวนะ บ้านเขาเป็นผู้ที่เชื่อเปิดเชือดไก่ขาย เขาเคยมาคุยมาปรึกษาว่า เขาโตมาจากปู่ย่าตายายของเขา แล้วปู่ย่าตายายของเขามีอาชีพนี้ ผิดไหม

ผิด แต่เราเกิดมา เราเกิดมาในครอบครัวที่ปู่ย่าตายายเรามีอาชีพขายเปิดขายไก่มาแต่ต้น แล้วผิดไหมละ ผิดเพราะเขาเลือกอาชีพนี้ แต่เราเกิดในครอบครัวนี้ไง แล้วพ่อแม่ของเราละ เราก็เกิดจากครอบครัวนี้ใช่ไหม แล้วเราก็ไปศึกษาธรรมะ แล้วเรากลับเข้ามาบ้านเราก็ต่อว่าพ่อแม่เลย “นี่ทำผิดๆ” แล้วกูเลี้ยงเอ็งมาตั้งแต่เด็กๆ กูเลี้ยงเอ็งมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย

มันไม่สะอาดบริสุทธิ์ในศีล แต่มันเป็นอาชีพดั้งเดิมของพ่อแม่ของปู่ย่าตายายมา แล้วปู่ย่าตายายเขาก็มีอาชีพนี้มา เลี้ยงดูเรามาจนโต แล้วเราก็ไปศึกษาธรรมะมา พอเข้าบ้านก็ไปชี้หน้าพ่อชี้หน้าแม่อย่างนี้ ใครถูกใครผิด... ลูกนะผิด

พ่อแม่ไม่สะอาดบริสุทธิ์มันผิดศีลธรรม แต่ลูกเกิดมาจากครอบครัวนั้น แล้วก็ได้พ่อแม่เลี้ยงดูมาจนเจริญเติบโตขึ้นมา แล้วไปศึกษาธรรมะนะ ศึกษาธรรมะนอกบ้าน ศึกษาธรรมะนอกบ้านเสร็จแล้วเอาธรรมะนอกบ้านเข้ามาในบ้าน มาเผาในบ้านเราอีก นี่ผิดสองชั้น

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราบอกว่า เราขายลอตเตอรี่ผิดไหม

นี่เป็นอาชีพของเรา ถ้าเราต้องเลือกอาชีพนี้ ถ้าอาชีพอื่นเราไม่ถนัดใช่ไหม แต่ถ้าจะบอกให้มันถูก มันถูกไปไม่ได้หรอก มันถูกไปไม่ได้ ถ้ามันถูกไปไม่ได้ เพราะอาชีพที่เราเลือก เราก็เลือกแล้ว แต่ถ้ามันผิดศีลก็ส่วนผิดศีล แต่มันก็เป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์

ฉะนั้น จะบอกจะให้มันถูก มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่สะอาดบริสุทธิ์โดยศีลธรรม แต่มันไม่ผิดกฎหมาย มันถูกกฎหมายใช่ไหม ไม่ได้ลักไม่ได้ขโมยใครมา ไม่ได้ทำผิดกฎหมาย นี่ไม่ผิดกฎหมาย แต่ผิดศีลธรรม

ข้อนี้มันเป็นบอกว่าพวกปัญญาชน เวลาเขาต้องการสภาวะแวดล้อมที่ดี ต้องการสังคมที่ดี เขาจะชี้ที่นั่นที่เลย รัฐบาลมีทั้งโรงเหล้า มีทั้งโรงงานยาสูบ มีทั้งโรงพิมพ์สลาก แล้วก็บอกให้คนเป็นคนดี ๆ

เราอยู่ในสังคมโลกนะ สังคมโลก ยาฆ่าหญ้ามันมาจากไหนละ ไม่บอกให้ขายสิ ตอนนี้อเราพยายามจะเลิก พยายามจะเลิก พวกนี้มันมีอิทธิพลข้ามชาติทั้งนั้นนะ อิทธิพลข้ามชาติเข้ามา เขามาเอาผลประโยชน์ของเขา แล้วผลประโยชน์ในชาติละ อันนี้พูดถึงการบริหารนะ พูดถึงการเมืองนู่น ไม่เกี่ยว

แต่พูดถึงว่ากรรมของสัตว์ๆ เราเกิดในครอบครัวใด นี่เกิดในประเทศอันสมควร เกิดใน พ่อแม่ที่สัมมาทิฐิ มีอาชีพที่ถูกต้อง เราก็เกิดมาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ แต่ถ้าเราเกิด มาณะ เกิดมาในประเทศอันสมควรหรือไม่

เกิดมาจากพ่อจากแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์นะ พ่อแม่มีอาชีพอย่างนี้ พ่อแม่ทำมา อย่างนี้ แล้วเลี้ยงดูเรามาจนเติบโตมาขนาดนี้ แล้วนี่เป็นพ่อแม่ของเรา แล้วเราไปศึกษาธรรมะ ศึกษาธรรมะเป็นอย่างนั้น เราก็ทำเฉพาะตัวเราสิ เราทำเฉพาะตัวเรา ถ้าเราทำดีขึ้น สิ่งใดที่ไม่ ถูกต้องกับการศึกษาที่เราศึกษามา การศึกษาที่เรามีมา คำนเอาไว้ในใจ

เราจะให้สังคมสะอาดบริสุทธิ์เป็นไปไม่ได้ แต่เราสามารถทำให้จิตใจเราสะอาด บริสุทธิ์ได้ แต่เราไม่สามารถทำให้สังคมทั้งหมดสะอาดบริสุทธิ์ แต่เราสามารถทำให้ จิตใจเราสะอาดบริสุทธิ์ได้

เราจะเกิดมาจากพ่อแม่ที่ทำอาชีพที่ไม่สะอาดบริสุทธิ์นี้แหละ แต่ถ้าเราศึกษา เรา พยายามจะประพฤติปฏิบัติ เราพยายามจะทำให้จิตใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ได้

ฉะนั้น ที่ว่า สัมมาอาชีพะ สัมมาอาชีพะมันเป็นหลักเกณฑ์ เป็นโดยหลักเลย องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้เอง อยู่ในนวกวาท สัมมาอาชีพะ มิจฉาอาชีพะ มันชัดๆ เพราะอะไร ถ้ามันไม่ชัดๆ มันจะมาขัดแย้งกับศีล ๕

เวลาเราพูดธรรมะต่างๆ ถ้ามันไม่ชัดเจนนะ ศีลกับธรรมมันจะไปขัดแย้งกับวินัย ถ้า วินัยบังคับไว้แบบนี้ แล้วการปฏิบัตินะ ศีลกับธรรม มันก็เหมือนนิติศาสตร์กับรัฐศาสตร์ นี่ไง วินัยกับธรรม วินัยก็เป็นนิติศาสตร์ ธรรมก็เป็นรัฐศาสตร์

รัฐศาสตร์คือความปกครอง คือความสมานฉันท์ คือความสงบร่มเย็นในสังคม

นิติศาสตร์ นิติศาสตร์คือบังคับให้ควบคุมสังคมนั้นไว้ไม่ให้สังคมนั้นออกนอกกรอบนั้น

นี่ก็เหมือนกัน มันมีมาอย่างนี้ไง เราจะบอกว่า **การเกิด การเกิดมันเกิดโดยเวรโดย กรรม เราเลือกไม่ได้ แต่การกระทำพฤติกรรม เราเลือกได้**

นี่เพียงแต่ว่า คำถามเขาเป็นคนทำเอง เขาเป็นคนขายลอตเตอรีเอง ขายลอตเตอรีมันก็เป็นอาชีพของเรา แต่ถ้าถามว่า “แล้วมันจะผิดศีลหรือไม่”

ผิด มันเป็นการพนันขั้นต่อ

“เป็นสัมมาอาชีพหรือไม่”

เป็นอาชีพไม่สัมมา ไม่สัมมาโดยสะอาดบริสุทธิ์ แต่มันไม่ผิดกฎหมาย

“คนซื้อคนเล่นลอตเตอรีบาปหรือไม่”

ไอ้เรื่องบาปเรื่องกรรมทำบาปมากกว่านี้ ไอ้ที่เขาว่าเสี่ยงโชค เวลาคนซื้อลอตเตอรีเขาชอบเสี่ยงโชค แต่ถ้าเขาเก็บเงินไว้ๆ เขาไม่เสี่ยงโชค เขาจะมีเงินมากกว่านั้น แต่ถ้าเขาเสี่ยงโชค เขาชอบของเขาอย่างนั้น เขาบาปหรือไม่

บาป บาปคือความไม่ดี บาปคือความทุกข์ยาก ไอ้ถ้าบาปของเขาคือเขาเสียตั้งค์

“คนซื้อลอตเตอรีบาปหรือไม่”

บาปเพราะเขาต้องเสียเงินทุกงวดๆ เขาต้องไปขวนขวายหาเงินมาจ่ายให้กับค่าซื้อลอตเตอรี แต่ถ้าเขาเก็บเงินของเขาไว้ เอาเงินของเขาไปทำประโยชน์ของเขา เขาก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

“คนซื้อบาปหรือไม่”

เรื่องบาปมันบาปตั้งแต่เล็กน้อยถึงบาปมากมาย ถ้ามันบาปอย่างนั้น เวลาคนถูกรางวัลทีหนึ่ง ๙๐ ล้าน เขาบาปหรือไม่ ไอ้เขาถูกอย่างนั้นมันก็ลาภที่ควรได้และลาภที่ไม่ควรได้อันนี้เป็นปัญหาสังคม

ฉะนั้น พูดถึงว่า สัมมาอาชีพ

ฉะนั้นบอกว่า คนเราเกิดมาถ้าจิตใจเขาดีงาม เขาฉลาด เขารู้จักเลือกเฟ้นเอง เห็นไหมเกิดมามีดีแล้วสว่างไป เกิดมาสว่างแล้วมืดไป เราเกิดมามีดีหรือเกิดมาสว่าง แล้วเราไป เราจะไปในที่มืดหรือในที่สว่าง

เพราะเราเกิดมาในสังคมนี้ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน แล้วมันก็พลิกแพลง
เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เราเองต่างหากที่มีสติปัญญาว่าเราเกิดมืดหรือสว่าง แล้วเราไป เรา
จะไปมืดหรือไปสว่าง เราก็ต้องมีสติมีปัญญารักษาชีวิตของเรา เอวัง